

Vuoden 2024 aikana tehdyt valtuustoaloitteet, niiden käsittelyvaiheet ja toimenpiteet

Kunnanhallitus 31.03.2025 § 59
3/00.01.02/2025

Kunnanhallituksen on vuosittain huhtikuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kunnanhallitukselle lähetetyistä aloitteista. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin aloitteiden takia on ryhdytty. Asian käsittelyn perusteena on hallintosääntö 14 luku 1 §.

Vuoden 2024 valtuustoaloitteet:

1. Valtuustoaloite puhelimen käytön kieltäminen Mäntsälän perusopetuksessa/kouluissa / 5.2.2024 Kokoomuksen valtuustoryhmä ja muut allekirjoittaneet

Aloite on käsitelty loppuun. Vastaus aloitteeseen on annettu kunnanvaltuustolle 10.6.2024. Sivistyslautakunnan vastauksessa todetaan, että opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt peruskouluille ja lukioille. Opetushallitus on laatinut ohjeen tukemaan koulujen järjestyssääntöjen laatimista (Ohje 1/012/2016).

Opetushallituksen ohjeistuksen 25.5.2023 mukaan perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa voidaan järjestyssäännöissä kieltää puhelimen käyttö oppitunnilla. Oppilas voidaan oppitunnin aikana käskää laittamaan puhelin pois esimerkiksi omaan taskuun tai reppuun, jossa puhelin ei häiritse. Perusopetuksessa opettaja tai rehtori voi lisäksi ottaa puhelimen häiritsevänä pois, jos oppilas häiritsee opetusta tai oppimista puhelimella. Ohjeistuksen mukaan välitunneilla ei voida kokonaan kieltää puhelimen käyttöä, vaan välttämätön yhteydenpito on mahdollistettava esimerkiksi huoltajaan.

Sivistyslautakunta totesi vastauksessaan, että kouluja kannustetaan yhtenäisiin toimintatapoihin mobiililaitteiden käytöstä koulupäivän aikana ja että nämä käytännöt kirjataan koulukohtaisiin järjestyssääntöihin.

2. Valtuustoaloite Pirunkallion seudun ja lähialueiden kaavoittamisesta puistoalueeksi / 22.4.2024 valtuutettu Katri Heinmurto ja muut allekirjoittaneet

Aloite on käsitelty loppuun. Vastaus aloitteeseen on annettu kunnanvaltuustolle 16.9.2024. Kuntakehityslautakunnan vastauksessa todetaan seuraavaa: Valtuustoaloitteessa puisto-, luonto- ja lähiliikunta-alueeksi esitettyjen alueiden maankäyttö ratkaistaan yleis- ja asemakaavoituksella, jolloin toiminta ja käyttö tutkitaan kokonaisuutena. Kaavoitusprosessin mukaisesti samalla arvioidaan vaikutukset mm. luontoon, virkistykseen, terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen ja rakennettuun ympäristöön sekä niiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin. Metsäkiinteistö 505-407-11-1343 eli Pirunkalliona tunnetun kallion seudun, ”Antinpelto”-kiinteistön 505-407-11-1452 pohjoisosan sekä Kartanonsuon ympäristössä olevien kunnan omistamien alueiden nykyinen kaavatilanne jo mahdollistaa alueiden kehittämisen pääosin puisto-, luonto- ja lähiliikunta-alueiksi.

3. Valtuustoaloite toisen asteen maksuttomuudesta Mäntsälässä / 22.4.2024 Mäntsälän Vihreä valtuustoryhmä ja muut allekirjoittaneet

Aloite on käsitelty loppuun. Vastaus aloitteeseen on annettu kunnanvaltuustolle 16.9.2024. Sivistyslautakunnan ja opetuspalveluiden vastauksessa todetaan, että oppivelvollisuuslain mukainen maksuttomuus jatkuu sen kalenterivuoden loppuun saakka, jolloin opiskelija täyttää 20 vuotta. Myös 18 vuotta täyttänyt opiskelija voi tämän aikarajan sisällä vaihtaa opiskelupaikkaa ja maksuttomuus jatkuu myös näissä uusissa opinnoissa.

Toisen asteen maksuttomuudesta Mäntsälässä valtuustoaloitteen mukaiset opetuksen kustannukset muodostuvat opetuksen henkilöstömenoista, oppikirja- ja materiaalikustannuksista sekä ylioppilaskirjoitus-kustannuksista.

Maksuttomuuden rajaaminen alle 18-vuotiaisiin lisää lukion hallinnollista työtä mm. tietokoneiden lisenssien ja oppimateriaalin osalta, koska opiskelijat ovat eri etuuksien piirissä. Mm. tietokoneiden kustannuksia joutuu laskuttamaan tai toteuttamaan hankinnat erilaisin leasing-sopimuksin. Ratkaisulla on omat kielteiset vaikutuksensa myös opiskelijoiden yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon sekä mahdollisuuteen opiskella lukiossa perheen varallisuustasosta riippumatta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön lopullinen esitys oman hallinnonalan säästöistä tulee julki valtioneuvoston eduskunnalle antamassa valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2025. Opetusministerin julkisuuteen antamissa lausunnoissa toisen asteen maksuttomuuteen pyritään löytämään korvaavia säästökohteita. Sivistyslautakunnalle valmistellaan vuoden 2025 talousarvioesitys niin, että se sisältää mahdollisen maksuttomuuden leikkauksen kompensaaion, josta sivistyslautakunta tekee päätöksen vuoden 2025 palvelualueen talousarvioesityksen käsittelyn yhteydessä syyskuussa 2024.

Sivistyslautakunta käsittelee toisen asteen maksuttomuutta vuoden 2025 talousarvion valmistelun yhteydessä.

4. Valtuustoaloite maksuttomasta toisen asteen opetuksesta Mäntsälässä / 22.4.2024 SDP:n valtuustoryhmä ja muut allekirjoittaneet

Aloite on käsitelty loppuun. Vastaus aloitteeseen on annettu kunnanvaltuustolle 16.9.2024. Sivistyslautakunnan ja opetuspalveluiden vastauksessa todetaan, että oppivelvollisuuslain mukainen maksuttomuus jatkuu sen kalenterivuoden loppuun saakka, jolloin opiskelija täyttää 20 vuotta. Myös 18 vuotta täyttänyt opiskelija voi tämän aikarajan sisällä vaihtaa opiskelupaikkaa ja maksuttomuus jatkuu myös näissä uusissa opinnoissa.

Toisen asteen maksuttomuudesta Mäntsälässä valtuustoaloitteen mukaiset opetuksen kustannukset muodostuvat opetuksen henkilöstömenoista, oppikirja- ja materiaalikustannuksista sekä ylioppilaskirjoitus-kustannuksista.

Maksuttomuuden rajaaminen alle 18-vuotiaisiin lisää lukion hallinnollista työtä mm. tietokoneiden lisenssien ja oppimateriaalin osalta, koska opiskelijat ovat eri etuuksien piirissä. Mm. tietokoneiden kustannuksia joutuu laskuttamaan tai toteuttamaan hankinnat erilaisin leasing-sopimuksin. Ratkaisulla on omat kielteiset vaikutuksensa myös opiskelijoiden yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon sekä mahdollisuuteen opiskella lukiossa perheen varallisuustasosta riippumatta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön lopullinen esitys oman hallinnonalan säästöistä tulee julki valtioneuvoston eduskunnalle antamassa valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2025. Opetusministerin julkisuuteen antamissa lausunnoissa toisen asteen maksuttomuuteen pyritään löytämään korvaavia säästökohteita. Sivistyslautakunnalle valmistellaan vuoden 2025 talousarvioesitys niin, että se sisältää mahdollisen maksuttomuuden leikkauksen kompensaaion, josta sivistyslautakunta tekee päätöksen vuoden 2025 palvelualueen talousarvioesityksen käsittelyn yhteydessä syyskuussa 2024.

Sivistyslautakunta käsittelee toisen asteen maksuttomuutta vuoden 2025 talousarviovalmistelun yhteydessä.

5. Valtuustoaloite Vuoden hyvinvointiteko -palkinto / 20.5.2024 Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä ja muut allekirjoittaneet

Aloite on käsitelty loppuun. Vastaus aloitteeseen on annettu kunnanvaltuustolle 10.2.2025. Hyvinvointilautakunta päätti hyvinvointitekoa koskevan valmisteluryhmän kokoonpanosta kokouksessaan 19.11.2024 § 212. Valmisteluryhmä tulee valmistelemaan hyvinvointiteon kokonaisuuteen liittyvät asiat kuten kriteerit, hakuaikataulun ja -tavan, palkintojenjakotilaisuuden ajankohdan, palkinnon sekä valitsee hyvinvointitekoraadin jäsenet hyväksyttäväksi hyvinvointilautakunnalle.

6. Valtuustoaloite frisbeegolfradan saamiseksi Hyökännummen / Etelä-Mäntsälän alueelle / 20.5.2024 SDP:n valtuustoryhmä ja muut allekirjoittaneet

Aloite on käsitelty loppuun. Vastaus aloitteeseen on annettu kunnanvaltuustolle 10.2.2025. Tekninen ja elinvoimalautakunnan vastauksessa todetaan, että aiemmin on alustavasti selvitelty metsäisen Porakallion alueen mahdollisuuksia frisbee-harrastukselle yhteistyössä Tuusulan kunnan kanssa. Alue on todettu tähän toimintaan soveltumattomaksi muun muassa maanomistusolosuhteiden johdosta. Lisäksi metsään pitäisi raivata avoimia väyliä puustoa kaatamalla. Alue on tällä hetkellä olemassa olevan polkuverkoston perusteella aktiivisessa ulkoilukäytössä ja frisbee-toiminnan sijoittuminen saattaisi aiheuttaa vaaratilanteita polkujen ja väylien risteämiskohdissa.

Rata-alueen sijaintia määrittäessä oleellista on, että radalle on soveltuva, riittävän laaja ja turvallinen maa-alue käytettävissä ja alueella on frisbeegolf-toiminnan salliva asemakaavamerkintä tai alue on asemakaavoitetun alueen ulkopuolella.

Tekninen ja elinvoimapaalvelut on ollut yhteydessä Tuusulan kunnan vapaa-aikapalvelujen päällikköön marraskuussa 2024. Tuusulan kunta on käynnistänyt selvitystyön Kellokosken Rajalinnaan frisbeegolf-radan rakentamismahdollisuuksien selvittämiseksi. Selvitystyö on kesken.

Tekninen ja elinvoimalautakunta toteaa, että tällä hetkellä Hyökännummen alueella tai sen läheisyydessä kunnalla ei ole osoittaa aloitteen mukaiseen käyttöön soveltuvaa maa-aluetta.

7. Valtuustoaloite Mäntsälän taksipalveluiden turvaaminen / 16.9.2024 SDP:n valtuustoryhmä ja muut allekirjoittaneet

Vastaus aloitteeseen annetaan kunnanvaltuustolle 28.4.2025. Kuntakehityslautakunnan vastauksessa todetaan mm., että valmistelussa

on arvioitu, että vuosittainen hinta-arvio aloitteessa esitetyllä hintatasolla (100 e/päivystyspäivä, 5 päivystyspäivää/viikko) on noin 26 000 e. Valmistelussa todetaan, että kustannusta ei ole huomioitu vuoden 2025 talousarviossa. Mahdollisen hankintapäätöksen tekeminen arvioidun kustannusarvion mukaisesti vaatii erillisen rahoituspäätöksen.

Taksipäivystyksen kehittäminen yhdistettynä kutsuliikenteen ratkaisuihin on noussut esille valmistelussa. Taksipäivystyksen kehittäminen yhdessä paikallisten kuljetuspalvelutoimijoiden ja taksiyrittäjien kanssa on noussut esille yhtenä mahdollisuutena selvitettäessä Mäntsälän kunnan sisäistä kutsukyytipotentiaalia.

Mäntsälän kunta on hakenut Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta valtionavustusta Liikkumisen uusien palveluiden suunnittelutyöhön joulukuussa 2024 hankkeelle "Kutsupohjaisen joukkoliikenteen mahdollisuudet maaseutumaisessa ympäristössä, Pilotti: Mäntsälä". Hankkeen kustannusarvio on yhteensä 22 000 euroa.

Traficom päätöksellään 27.2.2025 on myöntänyt Mäntsälän kunnalle avustuksena 16 500 e (75 % hankkeen kustannuksista). Mäntsälän kunnalle on Traficomien päätöksessä myönnetty edellä oleva summa täysimääräisenä kutsukyytipilotin suunnitteluun ajanjaksolle 1.1.2025-31.3.2026 sisältäen henkilöstökulut, markkinointi- ja viestintämateriaalit sekä kutsuliikenteen asiantuntijapalveluiden palvelujen oston. Paikallisen taksipäivystyksen kehittämistä tullaan selvittämään tarkemmin osana käynnistyvää hanketta.

Kunnanhallituksen toimeksiannosta v. 2024 tehtiin kyläkyytikysely. Tarkoituksena oli selvittää käyttäjäpotentiaalia kyläkyytipalvelulle, jossa kunnan organisoima maksullinen kyyti järjestettäisiin Mäntsälän eri kylistä Mäntsälän kirkonkylälle ja takaisin yhtenä päivänä viikossa kylää kohden arkipäivänä klo 9.00-15.00 välisenä aikana.

Kysely jaettiin ikäihmisten läsnäolotilaisuuksissa joulukuussa 2024 paperilomakkeella. Vastauksia nopealla aikataululla toteutettuun kyselyyn saatiin runsaasti, noin 140 kappaletta. Yli 61 % vastanneista (N= 91 kpl) oli vastannut kysymykseen "Jos kotikylältäsi olisi kyläkyyti kirkonkylälle, Riittäisikö 1 päivä viikossa palvelulle?" Kyllä , 28 % vastanneista (N = 42) oli vastannut "Ei", ja 11 % (N = 17) oli jättänyt vastaamatta kysymykseen. Kylissä asuvista kyselyyn vastanneista 81 % (N = 76 kpl) oli vastannut, että kyyti kirkonkylälle kerran viikossa olisi riittävä ja 19 % (N = 18) oli vastannut, ettei olisi riittävä.

8. Valtuustoaloite Lapsiperheiden kasvu ympäristön turvaaminen nyt ja tulevaisuudessa / 16.9.2024 Perussuomalaisen valtuustoryhmä ja muut allekirjoittaneet

Aloite on käsitelty loppuun. Vastaus aloitteeseen on annettu kunnanvaltuustolle 10.2.2025. Sivistyslautakunnan vastauksessa todetaan, että sivistyslautakunta hyväksyi 18.06.2024 § 57 koulutuksen järjestäjän tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman, joka edellyttää hyväksyttäväksi kolmen vuoden välein. Tähän suunnitelmaan sisältyy liite 1. Koulun toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman pohja. Koulukohtaisessa suunnitelmassa noudatetaan koulutuksen järjestäjän hyväksymää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Suunnitelmassa on mainittu kouluvierailujen mahdollisuuksia ja nostettu esille useita järjestöjä ja yhtenä niistä mainitaan SETA Ry. Suunnitelmassa ei veloiteta kouluja erityisesti järjestämään suunnitelmassa mainittujen järjestöjen vierailuja kouluihin.

Sivistyslautakunnan hyväksymä Koulutuksen järjestäjän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma perustuu Tasa-arvolakiin ja Yhdenvertaisuuslakiin ja Opetushallituksen ohjeistukseen.

Vastaava tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on myös varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Molempien suunnitelmien lähtökohtana ovat siis valtion toimintaa ohjaavat suunnitelmat, kuten esimerkiksi Esiopetussuunnitelma ja Perusopetuksen opetussuunnitelma sekä edellä mainitut erityislait. Toimintaa ohjaavat valtakunnalliset suunnitelmat ovat normeja ja niiden mukaisesti koulutuksen järjestäjät laativat omat tarvittavat täydentävät ja tarkentavat suunnitelmansa.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmilla on positiivinen lähtökohta ja niillä pyritään edistämään tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista niin yksilöiden kuin ryhmien keskuudessa. Koulujen toiminnassa ei ole poliittisia lähtökohtia, mutta koulut eivät elä yhteiskunnan ulkopuolella ja siellä näkyvät myös yhteiskunnassa olevat ilmiöt ja asiat.

Perussuomalaisten ja muiden allekirjoittaneiden valtuustoaloitteessa mainittu SETA Ry:n päiväkotij- ja kouluvierailujen kieltämiselle ei ole sellaisia perusteita, joita aloitteessa mainitaan. Päiväkodit ja koulut noudattavat vierailijoita valitessaan valtakunnallisten suunnitelmien ohjeistuksia ja sivistyslautakunnan antamia linjauksia. Vierailijoita kutsuttaessa vierailun sisällön määrittävät päiväkotien ja koulujen henkilökunta ja vierailuiden aihepiirit sovitaan aina etukäteen.

9. Valtuustoaloite kamppailusta asunnottomuutta vastaan / 11.11.2024 Vasemmiston valtuustoryhmä ja muut allekirjoittaneet

Aloite on käsitelty loppuun. Vastaus aloitteeseen on annettu kunnanvaltuustolle 10.2.2025. Kuntakehityslautakunnan ja Mäntsälän Kodit Oy:n vastauksessa todetaan, että Mäntsälässä suoritettujen häätöjen määrä on ollut useiden vuosien ajan noin 10–15 kpl vuodessa. Häätöjen lisääntyminen ei vielä ole näkynyt Mäntsälässä taloustilanteen tiukentumisesta huolimatta. Arvion mukaan häätöjen taustalla on useimmiten maksamattomat vuokrat ja jonkin verran muita syitä kuten häiriökäyttäytymistä.

Asunnottomuuden syntymiseen on Mäntsälän kunnan omistamassa vuokrataloyhtiössä Mäntsälän Kodit Oy:ssä pyritty vaikuttamaan ennalta ehkäisevin toimin, asumisneuvonnalla ja ohjaamalla ihmisiä erilaisten asumisratkaisujen sekä tukien piiriin yhteistyössä Keusoten ja asumisneuvonnan kesken.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA on myöntänyt avustuksia asumisneuvonnan käynnistämiseen. Tavoitteena on vuokravelkojen, asumisen häiriöiden ja häätöjen vähentäminen sekä asumisen jatkumisen turvaaminen. Mäntsälän Kodit Oy on käynnistänyt asumisneuvonnan vuonna 2017 ja saanut toiminnan käynnistämiseen Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA:ta avustusta kolmen vuoden ajan.

Mäntsälän Kodit Oy:n häätöjen määrä on pienentynyt asumisneuvonnan ansiosta huomattavasti.

Häätöjen määrät olivat suurimmillaan 16 kpl vuonna 2015.

Asumisneuvonnan myötä häädöt ovat olleet vuositasolla 1-3 kpl. Vuonna 2024 on toteutunut kaksi häätöä.

Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotantoon on Mäntsälän Kodit Oy:lle ja muille toimijoille luovutettu ARA-tontteja valtuuston päättämän asunto-ohjelman mukaisesti.

Rakentamisen haasteina ovat maailmanpoliittisen tilanteen aiheuttaman kustannustason nousun lisäksi hallituksen leikkaukset ja ARA-tuotantoon kohdistuvat suunniteltu lakiehdotus.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Laurila Hannu
Päätösehdotus	Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että valtuusto merkitsee tiedoksi vuoden 2024 aikana tehdyt valtuustoaloitteet sekä niiden käsittelyvaiheet.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.